

Secția de arte, arhitectură și audiovizual

cele mai importante lucrări sunt marcate cu galben

Raportul Secției de arte, arhitectură și audiovizual pentru anul 2020

1. Membrii secției - realizări din 2020; cea mai importantă realizare a fiecărui membru în 2020

Acad. Răzvan THEODORESCU, Vicepreședinte al Academiei Române, Președintele Secției de arte, arhitectură și audiovizual

- *Căile divergente ale primei modernități românești (secolele XVII-XVIII) (75 p.)*

- studiul - *Entre Cetinje et Edirne (Les Balkans des princes valaques Radu le Grand et Neagoe Basarab)*

- au fost reeditate cărțile: *Civilizația românilor între medieval și modern, (2 volume), Editura Cartea Românească - Educațional (Iași)*

Cele două Europe, Editura Cartea Românească – Educațional (Iași)

Acad. Sabina ISPAS

- Manager al Institutului de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu”

Membră în organisme naționale, internaționale și participări la reuniuni profesionale:

- Membră în Association Regional Centre for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage in South-Eastern Europe under the Auspices of UNESCO

- International Society for Folk Narrative Research

- International Ballad Commission/ Kommission für Volksdichtung

Membră în organisme naționale:

- Comisia de Folclor a Academiei Române – președintă

Membră în comitete de redacție, comitete consultative și științifice:

- „Revista de etnografie și folclor / Journal of Ethnography and Folklore” (ISI) – redactor-șef / Editor-in-chief

- „Anuarul Institutului de Etnografie și Folclor «C. Brăiloiu»” – redactor-șef

- „Revue des études sud-est européennes” – membră Comité consultatif

- „Revista de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie”, Buletin științific, Chișinău – membră colegiu de redacție

- Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti” și Institutul Național al Patrimoniului din București – membră în consiliile științifice

Coordonator doctorat SCOSAAR – IEF (4 drd., 1 dr.)

Publicații:

- *Omul românesc, în Antidot la zadar, volum îngrijit de Cristina Chirvasie, Editura Memoria, București, 2020, p. 15-36. (Colecția „Revoluția modelelor”)*

- *Ultimii haiduci, în Racursiuri etnologice: In honorem Silviu Angelescu, editor Adrian Stoicescu, Editura Universității București, 2020*

Studii publicate:

- *The role of multimedia archives in heritage preservation: conservation techniques, indexing, in Current Problems in the Study of Intangible Cultural Heritage and the Implementation of Convention 2003, Bulgarian Academy of Sciences, Sofia.*

Manifestări naționale (conferințe, reuniuni științifice, congrese):

- *Preocuparea pentru cercetarea folclorică în cadrul Școlii Sociologice de la București - Conferința omagială Dimitrie Gusti – profesor, statistician, muzeograf, Academia Română, 13 februarie*

Secția de arte, arhitectură și audiovizual

- *1 martie, „cap de primăvară”* - Conferințele Teatrului Național TNB, 1 martie 2020
- *Haiduci și haiducie. Actualitatea modelului*, prelegere la Colegiul Național de Apărare, 16 iunie.
- Organizator și moderator al Conferinței-dezbateri *Observații asupra evenimentelor tradiționale în contextul sărbătorilor de iarnă*, 30 ianuarie
- „Atelierele Brăiloiu”, 23 octombrie: *Cultura populară contemporană. Dinamică, procese și tehnici de abordare*. Coordonarea colectivului de organizare (materiale afișate pe site-ul institutului)

Acad. Marius PORUMB

Manager al Institutului de Arheologie și Istoria Artei, Cluj-Napoca

- Membru în Comisia Națională a Monumentelor Istorice (ședințe lunare)
- Membru Consiliul științific al Institutului Arhiva de Folclor a Academiei Române
- Președinte al Asociației Ars Transsilvaniae România
- Membru al Consiliului Științific a Bibliotecii Academiei Române din Cluj Napoca
- Președinte al Consiliului științific al Muzeului Mitropoliei Clujului

Manifestări naționale:

- lansarea tratatului *Arta din România, din preistorie în contemporaneitate*, la Baia Mare, 29 februarie

Acad. Cornel ȚĂRANU

- *2 romante eminesciene* pt voce-pian
- *3 celan songs* munchen 22 oct
- *Simfonia brevis*, Ed. Media Musica
- *Traietorii și Semper idem* Ed. Kreutzer-Korody, Germania
- Festivalul „G. Enescu”, membru în juriul de compoziție

Acad. Octavian Lazăr COSMA

- *Spini din buchetul amintirilor* (vol. II – 760 p., predat pentru publicare la EAR)

Prof. dr. arh. Romeo BELEA, m.c. al Academiei Române

- **Centrul Național al Dansului**

Prof. univ. dr. Mircea DUMITRESCU, m.c. al Academiei Române

Expoziții permanente

- **Bienala Internațională de Sculptură Changwon – Coreea de Sud**
- **Parcul Central Changwon – sculpturile din bronz „Omul” și „Cuplu”**
- Consiliul Europei – Bruxelles, gravură și acuarelă

Expoziție personală

- *Mircea Dumitrescu „grafică de carte/ gravură/ pictură/ sculptură/ proiecție”*- 15 ianuarie Ziua Culturii Naționale- Ziua lui Mihai Eminescu, MNLR, (sediul Calea Griviței); ianuarie

Expoziții colective

- „Salonului de miniatură”, ediția I-a, 5 decembrie 2019 – 5 februarie 2020, la sediul Muzeului de artă modernă și contemporană „Pavel Șușară” din București, artist invitat
- Expoziție de grafică 88- Galeria de artă verde, februarie
- Expoziția *50 de ani de grafică românească*/ Muzeul Orașului Oradea - Cetate, colecția av. G. Șerban.

Lucrări de artă realizate

Secția de arte, arhitectură și audiovizual

- *Don Quijote & Dulcinea*, ansamblu de sculptură în lemn
- *Madona*, sculptură în lemn
- *Personaje (4)*, ansamblu de sculptură în lemn
- Peste 200 de picturi, grafică de șevalet, și gravură - de diferite dimensiuni, cu tematică metaforică, peisaj, compoziții figurative
- Cărți publicate / grafică publicitară
- Volumul „*Penser L'Europe - ediția a XVIII-a 2019*” – FNSA, viziune grafică
- Dinu Flămând, *Om cu vâsla pe umăr*, Tracus Arte, viziune grafică și ilustrații
- Karacsonyi Zsolt, *Faust pe mări*, Tracus Arte, ilustrație copertă
- Ionuț Bogdan Ștefănescu, *Zâmbet cusut*, FNSA, coperta

Mariana NICOLESCO, m.o. a Academiei Române

- Aclamată ca *Regina del Belcanto, Primadonna Assoluta, Diva Divină* pe cele mai renumite scene și în principalele săli de concert ale lumii, printre care Teatrul alla Scala din Milano, Metropolitan Opera din New York, Bayerische Staatsoper München, Teatrul La Fenice din Veneția, Teatro Municipal din Rio de Janeiro, Teatrul Liceo din Barcelona, Lyric Opera Chicago, Semperoper Dresda, San Francisco Opera, Tokio, Nagoya, Osaka, Pretoria, la Festivalul de la Salzburg, Maggio Musicale Fiorentino sau Rossini Opera Festival de la Pesaro, la Carnegie Hall din New York, Royal Festival Hall de la Londra, Musikverein de la Viena, Salle Pleyel la Paris, Concertgebouw la Amsterdam, Marea Sală a Conservatorului din Moscova, Accademia di Santa Cecilia de la Roma, soprana Mariana Nicolesco a sedus publicul cu vocea sa, cu arta cântului și cu personalitatea ei scenică, abordând cu brio un amplu repertoriu mergând de la baroc la creația contemporană.
- A interpretat în premieră mondială *Seven Gates of Jerusalem* de Krzysztof Penderecki la celebrarea a 3000 de ani ai Orașului Sfânt.
- Invitată de Papa Ioan Paul II, Mariana Nicolesco a cântat vechile colinde românești în cadrul Primului Concert de Crăciun în Vatican, transmis de *Mondovisione* și urmărit de peste un miliard de oameni.
- Un studiu arată că, în istoria Teatrului alla Scala din Milano, Mariana Nicolesco este soprana care a apărut în cele mai multe premiere absolute.
- Membră de Onoare a Academiei Române, Doctor Honoris Causa al Academiei de Muzică *Gheorghe Dima* din Cluj-Napoca, Membră de Onoare a Academiei Internaționale *Mihai Eminescu* din Craiova, Profesor Honoris Causa al Universității *Babeș-Bolyai* din Cluj-Napoca, Profesor Onorific și Doctor Honoris Causa al Universității *Transilvania* din Brașov, Doctor Honoris Causa al Academiei de Arte din Chișinău, unde a conferențiat pe tema “Sărbătorim Centenarul Marii Uniri prin Arta Sacră a Cântului”, Membră a Academiei Europene de Științe, Arte și Litere din Paris.
- Comandor al Republicii Italiene, Ofițer al Ordinului Artelor și Literelor în Franța, decorată cu Ordinul Național Steaua României în Grad de Mare Cruce “pentru merite excepționale, în semn de înaltă apreciere pentru întreaga sa carieră”, desemnată *Prima Femeie de Succes din România*, Mariana Nicolesco, “o mare voce a timpului nostru”, a primit Premiul Special și *Medalia Kulturpreis Europa* “pentru performanțele sale artistice, pentru calitatea sa de mentor și formator al tinerei generații și pentru rolul excepțional, încununat de succes, pe care-l asumă în relația României cu Europa și a Europei cu România”.
- Laureată a Medaliei UNESCO pentru Merite Artistice, Mariana Nicolesco a fost numită Artist UNESCO pentru Pace “în semn de recunoaștere a angajamentului său în favoarea moștenirii

Secția de arte, arhitectură și audiovizual

muzicale, a creației artistice, a dialogului între culturi și a contribuției sale la promovarea idealurilor Organizației” și Ambasador Onorific UNESCO.

- Ea se consacră în continuare, între altele, activităților legate de evenimentele majore pe care le-a creat: Festivalul și Concursul Național al Liedului Românesc sau Festivalul și Concursul Internațional de Canto *Hariclea Darclée*, manifestare la care au participat din 1995 încoace peste 2900 de tinere talente din 50 de țări și 5 continente, între o ediție și alta a acesteia având loc Cursuri de Măiestrie Artistică oferite unui mare număr de artiști români și din diverse alte țări. Evenimentelor Darclée le-a fost acordat Înalțul Patronaj UNESCO.

- “*Una dintre cele mai importante competiții din lume*” scrie la Ediția Jubiliară a Concursului Internațional de Canto *Hariclea Darclée* prestigiosul cotidian italian *Corriere della Sera* în articolul intitulat „*Constantin Brâncuși, George Enescu, Mariana Nicolesco, sau Cultul unei țări pentru Gloriile sale*”.

2020

- Premiul *Constantin Brâncoveanu* pentru întreaga sa carieră, acordat de Fundația Alexandrion

- Mesaj filmat la Centenarul Operei Române din Cluj-Napoca

- Omagiu (video) adus Haricleei Darclée la 160 de ani de la naștere

- Televiziunea Română și TVR Internațional au reluat cu mare succes, de mai multe ori, 5 emisiuni consacrate Evenimentelor Darclée precum și pe aceea dedicată Festivalului și Concursului Național al Liedului Românesc

- Omagiu la Centenarul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România

- Radio România Muzical a transmis din nou, cu ecouri extraordinare, într-o *Ediție aniversară Mariana Nicolesco Seara de Operă* - interviu și interpretarea capodoperei *Beatrice di Tenda* de Vincenzo Bellini

- Televiziunea Națională și TVR Internațional transmit, așa cum au făcut-o an de an, Colindele cântate de Mariana Nicolesco în primul Concert de Crăciun în Vatican urmărit prin *Mondovisione* de un miliard de oameni

Georgeta STOICA, m.o. a Academiei Române

- Membră a Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor

- Membră în Consiliul Științific al Muzeului Național al Satului „Dimitrie Gusti”

- *Catalogul colecției de port popular din zonele Teleorman, Vlașca și Ilfov*, din Patrimoniul Muzeului Național al Satului

Emisiuni on line:

- *Specificul portului popular din Maramureș și Bistrița Năsăud*, Veneția, Institutul Cultural Român, 8 August;

- *Obiceiuri românești la Sărbătorile de iarnă*, Madrid, Institutul Cultural Român, 10 Noiembrie;

Eugen Mihăescu, m.o. al Academiei Române

- triptic *România* (2,40 x 1,20 m) expus Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului

2. Institute de cercetare. Domenii de cercetare

Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu” (IEF)

- folcloristică

- etnomuzicologie

- etnocoreologie

- etnografie

Secția de arte, arhitectură și audiovizual

- arhivă neconvențională

Institutul de Istoria Artei „George Oprescu” (IIA)

- arta medievală
- arta modernă
- artele spectacolului
- arta muzicală
- arhivă foto

Institutul „Arhiva de Folclor a Academiei Române”, Cluj-Napoca (IAFAR)

- folcloristică
- etnomuzicologie
- etnocoreologie
- arhivă neconvențională

3. Resurse umane: cercetători, doctori, conducători de doctorate (folosiți tabelul din anexa 2)
- 56 cercetători, 4 conducători doctorat, 48 doctori

4. Formare de tineri cercetători: doctoranzi, postdoc
7 doctoranzi, 6 postdoc

5. Mijloace de cercetare realizate/completate în 2020: biblioteca de specialitate, echipamente de cercetare (cu valori mai mari decât 10 KEuro)

Nu

6. Rezultate obținute în cercetare în 2020 (conform tabelului din Anexa 2)

- au fost publicate 2 articole în reviste ISI (1 în străinătate, 1 în țară); 51 articole în reviste și anuare cotate CNCS în categoria B+; 4 cărți și 7 studii în edituri din străinătate; 2 cărți în EAR; 15 cărți și 20 capitole în edituri din țară
- au fost citate 220 lucrări realizate anterior
- au fost organizate 4 manifestări științifice
- au fost susținute 54 conferințe și comunicări științifice
- au fost realizate 17 rapoarte și expertize solicitate de instituții ale statului

7. Realizările de excelență din anul 2019 (cca. 3 rezultate), ale institutelor pe care le coordonați:

- cărți (fundamentale)

IEF

Bibliografia românească de etnografie și folclor 2001-2010. Partea a II-a. Coordonator: Rodica Raliade. Colectiv de autori: Carmen Bulete, Mariana Ciuciu, Adelina Dogaru, Armand Guță, Rodica Raliade, Ionuț Semuc, Elena Șulea. Colaboratori: Elena Rodica Colta, Raisa Osadci, Editura Academiei Române, București, 403 p.

IIA

- Adrian-Silvan Ionescu, Marian Țuțui, Savaş Arslan (eds.), *Balkan Cinema and the Great Wars: Our Story*, Peter Lang, Berlin,

<https://www.peterlang.com/view/9783631809099/html/ch27.xhtml>

- lucrări științifice (publicate în reviste cu factor de impact mare)

Secția de arte, arhitectură și audiovizual

- Lucian David, *Transhumance in the Carpathian mountains, tradition and continuity*, in „Fourrages”, 11/2020 (ISI), p. 28-41

- Constantin I. Ciobanu, *Trois cahiers de modèles des peintres roumains du XVIIIe siècle*, in *Art Reading – 2019 : Patterns – Models – Drawings, Thematic Peer-reviewed Annual in Art Studies*, Vol. 1, Old Art, edited by Institute of Art Studies, Bulgarian Academy of Sciences, Sofia, p. 93-119

- rapoarte de mare interes național

- Irina Balotescu (coautor alături de un grup larg de autori) *In vitro evaluation of MgB2 powders as novel tools to fight fungal biodeterioration of heritage buildings and objects*, <http://review.frontiersin.org/review/601059/18/1076843> (cotat ISI)

8. Premii internaționale/naționale (ale Academiei Române) obținute de cercetătorii din Academia Română (autori, lucrări)

- editori acad. Răzvan THEODORESCU, acad. Marius PORUMB, Premiul „George Oprescu” al Academiei Române, pentru lucrarea *Arta din România. Din preistorie în contemporaneitate*, vol. I și II.

- Cătălin ALEXA, Cornelia BELCIN PLEȘCA, Laura Ioana TOADER, Premiul „Simion Florea Marian” al Academiei Române, pentru lucrarea *Alimentația. Răspunsuri la chestionarele Atlasului Etnografic Român*, vol. I, Oltenia.

9. Cooperări științifice naționale și internaționale, inclusiv în proiecte (cu indicarea numărului de proiect și a partenerilor)

IEF

- Proiect interacademic, parteneri IEF – Academia Română și Institute of Musicology – Hungarian Academy of Sciences: *Researches of Musical Folklore in Hungarian and Romanian Archives*, autor și coordonator Marian LUPAȘCU

IIA

- Proiect 53 PCCDI, PN-III-P1-1.2-PCCDI 2017-0812, *Elaborarea de metodologii complexe privind atribuirea și autentificarea unor picturi medievale și premoderne din patrimoniul național – IDArt (2018-2020)*, director de grant pe întreg consorțiul – Adrian-Silvan IONESCU; director de proiect pe domeniul istoria artei – Dana JENEI

10. Oaspeți din străinătate

11. Conferințe/sesiuni științifice/evenimente culturale organizate de secție (selecție)

- Comisia de Folclor a Academiei Române, 1 conferință-dezbatere (*Observații asupra evenimentelor tradiționale în contextul sărbătorilor de iarnă* – acad. Sabina ISPAS, 30 ian.

- Simpozionul *90 de ani de la înființarea Arhivei de Folclor a Academiei Române* – dr. Marian LUPAȘCU, 3 noiembrie, on line.)

- Colocviile „Brăiloiu”. Ediția a XI-a: *Cultura populară contemporană. Dinamici, procese și tehnici de abordare*, 23 octombrie, on line

<https://acad.ro/ief/doc2020/ateliereleBrailoiu/AteliereleBrailoiu2020/p5-AteliereleBrailoiu-ed-XI.mp4>

Expoziții (selecție)

- „Portretul unei țări. România Mare în fotografiile lui Hoppe, 1923”, Muzeul Național Cotroceni – Adrian-Silvan IONESCU, 30 ianuarie–15 martie

Expoziții organizate la Sala „Th. Pallady” a BAR

Secția de arte, arhitectură și audiovizual

- „Din lumea presei românești – 191 de ani“ (vernisaaj 13 februarie, 17-21 februarie)
- „Alexandru Ioan Cuza, 200 de ani de la naștere“ (11-21 martie)
- „Ion I.C. Brătianu, 156 de ani de la naștere“ (22-30 octombrie)